

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE MESLEĞİ HAKKINDAKİ METAFORİK ALGILARI

METAPHORICAL PERCEPTIONS OF ACCOUNTING PROFESSIONALS ABOUT ACCOUNTING PROFESSION

Kadir GÖKOĞLAN

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Bölümü

kadir.gokoglan@dicle.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6397-8477

İbrahim ÇEMBERLİTAŞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

dremberlitas@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2489-9060

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, belirli metaforlar kullanılarak muhasebe meslek mensuplarının muhasebe mesleği üzerindeki algılarını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler oluşturmaktadır (n=257). Belirlenen örneklemden elde edilen veriler içerik analizi yapılarak sonuç ve bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma öncelikle demografik verilerin analizi ve muhasebe meslek mensuplarının muhasebe mesleğine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla oluşturulan 7 adet anket sorusunun (*Eğer muhasebe bir renk/bayvan/besin türü/mevsim/oyun/çiçek/eşya olsaydı, "...." olurdu. Çünkü "...."*) içerik analizleri yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre muhasebe meslek mensupları muhasebe mesleği hakkında oldukça zor, sıkıcı, hata kabul etmeyen ve karmaşık bir yapıya sahip olan bir meslek dalı olarak görmektedir. Ayrıca muhasebe meslek mensupları ile devlet, mükellef arasındaki ilişkilerin yoğunluğu konusunda olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir.

ABSTRACT

the perceptions of accounting professionals on the accounting profession using certain metaphors. The sample of the research is the Chartered Accountant Financial Advisors and Certified Financial Advisors operating in Diyarbakir province (n=257). The data obtained from the specified sample were analyzed and the results and findings were reached. The research was primarily conducted to determine demographic analysis and the perceptions of accounting professionals regarding the accounting profession (if you were a color/animal/Food type/Seasons/Game/Animal/Flowers/Item, "... Because" ... ") content analyses have been made. According to the research findings, accounting professionals see the accounting profession as a very difficult, boring, error-free and complex profession. In addition, it has been determined that it has negative opinions about the intensity of relations between accounting professionals and the state and the taxpayer.

Geliş Tarihi:

03.03.2022

Kabul Tarihi:

14.05.2022

Yayın Tarihi:

30.06.2022

Anahtar Kelimeler

Muhasebe Meslek Mensupları, Muhasebe Mesleği, Metafor, Muhasebe Algısı.

Keywords

Accounting Professionals, Accounting Profession, Metaphor, Perception of Accounting

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1082456>

Atıf/Cite as: Gökoğlan, K. ve Çemberlitaş, İ. (2022). Muhasebe meslek mensuplarının muhasebe mesleği hakkındaki metaforik algıları. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(2), 676-690.

Giriş

Metafor, sözcüklerin günlük dildeki anlamlarıyla kullanılmadığı yeni şiirsel dil olarak adlandırılmaktadır. Klasik dil teorilerinde metafor, düşünülmeyen bir dil meselesi olarak görülmektedir (Walters-York, 1996: 46). Ayrıca metafor sadece bir dil değil aynı zamanda düşünce ve akıl meselesi olarak dikkate alınmaktadır (Lakoff, 1993: 203). Metafor, genel olarak “görüntü ve fikirlerin her türlü şiirsel bağlantısı” olarak tanımlanmıştır (Scholes vd, 1986: 521). Metaforlar, bize yalnızca düşündüklerimiz hakkında konuşmanın bir yolunu sağlamıyor; onlar ayrıca deneyimlerimizi de oluştururlar (Gibbs, 1993: 253). Metaforlar, yeni fikirlerin kavramsallaştırılmasını mümkün kılmaktadır, soyutlamaları ve karmaşıklıkların anlaşılmasını sağlamaktadır, çıkarımsal öneriler sunarlar, çözüm gerekçelerini ve hatta yaptırım eylemlerini ima etmektedir (Lakoff, 1993; Lakoff ve Johnson, 1980).

Bir söylem olarak muhasebe, pratikte sosyal ve yorumlayıcı bir bağlama sahiptir. Muhasebe uygulaması karmaşık ve çeşitlidir. Pek çok farklı aktör (organizasyon, politikacı, finans endüstrisi, devlet düzenleyici kurumları, muhasebe meslek organları ve temsil ettikleri meslek dalları, muhasebe firmaları, muhasebeciler, yöneticiler) bu tür karmaşıklık ve çeşitlilik çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Bu aktörler muhasebeyi farklı bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Muhasebe bilgisi bu nedenle bireysel olarak inşa edilmiş, sorunlu ve sürekli gelişen bir olgu olarak konumlandırılmaktadır. Bir uygulama olarak muhasebe temel olarak, her zaman sınırlı ve eksik olan metaforik yapılar yoluyla karmaşık ve çok boyutlu realiteleri temsil sorunuyla ilgilenmektedir (Morgan, 1988: 480; Marriott ve McGuigan; 2018: 549).

Son dönemlerde metaforun dil ve iletişimi anlamadaki rolüne ilişkin bir ilgi dalgası yaşanmaktadır. Hart ve diğerleri (2005) tarafından belirtilen metaforların çıkarımları konusunda muhasebe açısından iki sebep öngörülmüştür. İlk olarak metaforlar, ideolojik taahhütlere ve gizli değerlere işaret etmektedir. Ayrıca içimizde saklı olan inanışların dışı vurumuna işaret etmektedir. İkinci olarak metaforlar, kültürel değişime işaret etmektedir. Muhasebenin metaforik olarak betimlenmesinde metaforların fenomeni nasıl tanımladıkları, kavramları nasıl yapılandırdıkları ve çıkarımlar ürettikleri önemli bir yere sahiptir (Miller, 2001: 379).

Teorik Çerçeve

Muhasebede metaforlar önemlidir, çünkü insanların muhasebe ile ilgili kavram ve olguların doğru bir şekilde anlaşılması ve muhasebeye ilişkin doğru bilgilerin sunulmasına yardımcı olmaktadır. Muhasebe, en başından beri karmaşık kavramları içeren ve görsel metafor kullanımı için verimli bir alan haline getiren bir süreçtir. Davison’un (2015) metaforlar, muhasebe bilgilerinin son kullanıcılarına yardımcı olabilmektedir. Muhasebe, çoğunlukla sayıları ve metni ima eden iş dili olarak bilinmektedir. Bununla birlikte, Davison ve Warren (2009), muhasebe tanımını görsel görüntüleri içerecek şekilde genişletmiştir. Davison (2015), muhasebe mesleğinin, görüntülerin yeterince objektif veya titiz olarak algılanmadığı için görsel formları finansal raporlamaya entegre etmede yavaş kaldığını kabul etmiştir. Davison ve Warren (2009), hissedarların daha görsel raporlama sağlayan muhasebecilerden yararlanacağını vurgulamıştır. Genellikle muhasebe meslek mensupları ve işletme sahipleri muhasebe olgusunu ve kavramlarını kar elde etmek olarak “net kar”, çalışma dili olarak muhasebeleştirme ve defter açmak gibi metaforlar muhasebe açıklamalarında dikkat çekmektedir. Ayrıca ticari anlamda muhasebe metaforları stratejik amaçlar için kullanılmaktadır (Amernic ve Craig, 2009: 876).

Muhasebe ve örgütsel çalışmalar metaforik formların incelenmesine yabancı değildir (örneğin, Meyer, 1984; Tinker, 1986; Heath, 1987; Morgan, 1988; Thornton, 1988; Boland ve Greenberg, 1992; Tsoukas, 1993; Moore, 1994; Walters-York, 1996; Young, 2001; Nörreklit, 2003; McGoun ve diğerleri, 2007; Walters ve Young, 2008).

Bu çalışmaların çoğu, metaforik modellerin veya paradigmalardan muhasebe ve örgütsel bilgi, uygulama ve yapıların biçimlendirilmesinde ve oluşturulmasında güçlü bir role sahip olduğunu kabul etmektedir.

Gibbs ve Steen (1997) ve Holme (2003) çalışmalarında metaforların düşünce ve kavramları insanların dünyalarıyla nasıl ilişki kurduğunu güçlü bir şekilde etkilediği belirtmişlerdir. Walters and Young (2008) Profesyonel ve popüler iş dünyasında ve ilgili duruşmalarda yer alan diyaloglara atıfta bulunmak suretiyle zaman içerisinde hisse senedi seçenekleri söyleminde yer alan belirli metaforları araştırmıştır. Çalışmaları, muhasebe söyleminde gizli metaforlar hakkında iyi bir fikir sunsa da, odak noktası muhasebenin özümüle ilgili değildir.

Walters-York (1996) tarafından yapılan çalışma sonucunda muhasebede metaforların kullanımına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Metaforların tüm söylemlerin ayrılmaz bir parçası olduğu belirtilmiştir. Metaforlar yalnızca

okuyucunun zevkine yönelik olarak kullanılan vazgeçilmez özellikler değildir. Muhasebe metinlerinde veya herhangi bir metinde bazı metaforların kullanılması kaçınılmazdır. Metaforlar farklı biçimlerde görünebilir ve farklı işlevlere hizmet edebilir. Aynı zamanda metaforik formlar, bir metinde ikna etmenlerini yerleştirmeye ve gizlemeye yarayan retorik olarak da çalışabilir. Metaforlar basit olabilir, tek bir muhasebe metninde tek bir izole edilmiş ifade olarak ortaya çıkabilir veya bütün bir muhasebe metninin, durumunun veya söyleminin kontrol edici bir görüntüsü olarak hizmet verebilir.

McGoun ve diğerleri (2007) tarafından yapılan çalışmada muhasebe eğitimi ile ilgili finansal tablolar için üç metafor kullanılmıştır. Lensler, fotoğraflar ve masa oyunu, Scrabble. Bu metaforlar sadece finansal tabloları tanımlamakla birlikte aynı zamanda onların yorumları ve onlara yönelik davranışları da etkilediği belirtilmiştir. Walters ve Young (2013) hisse senedi opsiyonlarının muhasebeleştirilmesine yönelik metaforları belirlemek amacıyla yaptığı çalışmalarında birçok metaforik kavram elde etmişlerdir. Ayrıca metaforların keşif için bir mantık görevine sahip olabileceğini; politika kararlarını değiştirmek için güçlü bir araç olabileceğini belirtmiştir. Bu metaforlar analiz edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Türkiye’de metafor kullanılarak muhasebeciler üzerine bir çalışmanın yapılmadığı fakat farklı gruplar üzerine pek çok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan bazıları, Uçma (2010), Gökğöz ve Dzikırcı (2013), Aslan (2015), Ayyıldız (2016), Güler, Ağca ve Boz (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma Diyarbakır Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası’na kayıtlı ve fiili olarak çalışan muhasebe meslek mensuplarının muhasebe algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında muhasebe meslek mensuplarının yaptıkları meslek hakkındaki algılarının neler olduğu tespit edilerek mesleğe yönelik eleştiriler, beklentiler ve uygulamalar konusunda bilgi sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın Veri Seti

Bu çalışma Diyarbakır Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası’na kayıtlı muhasebe meslek mensupları üzerinde uygulanmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan anketin yüz yüze anket uygulaması yapılmasıyla yoluyla veriler elde edilmiştir. Çalışmanın anket formu Akpınar ve Yıldız (2018) tarafından yapılan çalışmadan yararlanılarak oluşturulmuştur.

297 muhasebe meslek mensubuna uygulanan anket çalışmasında 40 anket eksik veya yetersiz doldurulması nedeniyle çalışmadan çıkarılmış ve 257 anket araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada öncelikle demografik verilerin analizi ve muhasebe meslek mensuplarının muhasebe mesleğine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla oluşturulan 7 adet anket sorusunun (*Eğer muhasebe bir renk/ hayvan/ besin türü/ mevsim/ oyun/ çiçek/ eşya olsaydı, “...” olurdu. Çünkü “...”*) içerik analizleri yapılmıştır. Veriler değerlendirilerek sonuç ve öneriler oluşturulmuştur.

Araştırmanın Bulguları

Araştırma kapsamında belirlenmiş olan sorulara verilen cevaplar ve bu cevaplar doğrultusunda içerik analizleri tablolar halinde sunulmuştur. Öncelikle katılımcıların demografik özelliklerinin yer aldığı frekans analizleri yapılmıştır. Daha sonra araştırma kapsamında belirlenmiş olan ifadelere verilen cevapların içerik analizleri yapılarak elde edilen bilgiler doğrultusunda sonuçları yazılmıştır.

Tablo 1: Demografik Bilgiler

<i>Demografik Özellikler</i>		<i>n</i>	<i>%</i>		<i>n</i>	<i>%</i>	
<i>Yaş</i>	<i>21 – 30</i>	64	24,9	<i>Mezuniyet Bölümü</i>	<i>İşletme</i>	134	52,1
	<i>31 – 40</i>	101	39,3		<i>İktisat</i>	36	14
	<i>41 – 50</i>	70	27,2		<i>Kamu Yönetimi</i>	14	5,5
	<i>51 ve üzeri</i>	22	8,6		<i>Maliye</i>	29	11,3
	<i>Toplam</i>	257	100,0		<i>Diğer</i>	44	17,1
<i>Cinsiyet</i>	<i>Kadın</i>	70	27,2	<i>Hizmet Süresi</i>	<i>Toplam</i>	257	100,0
	<i>Erkek</i>	187	72,8		<i>0-2</i>	19	7,4
	<i>Toplam</i>	257	100,0		<i>3-5</i>	53	20,6
<i>Öğrenim Durumu</i>	<i>Lise</i>	16	6,2	<i>6-10</i>	42	16,3	
	<i>Ön lisans</i>	24	9,3	<i>11 ve üzeri</i>	143	55,6	
	<i>Lisans</i>	168	65,4	<i>Toplam</i>	257	100,0	
	<i>Lisansüstü</i>	49	19,1				
	<i>Toplam</i>	257	100,0				

Tablo 1 dikkate alındığında araştırmaya katılanların %24,9'u 21-30 yaş aralığında olduğu, %39,3'ü 31-40 yaş aralığında, %27,2'si 41-50 yaş aralığında ve %8,6'sı 51 ve üzeri yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %27'si kadın, %78'i ise erkektir. Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının %65,4'ü lisans mezunu iken %19,1'i lisansüstü seviyede eğitime sahiptir. Katılımcıların yarısından fazlası işletme bölümünden mezun olduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcıların yarısından fazlasının 11 yıl ve üzeri mesleki hizmet süresine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Bir Renk Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

<i>Renk</i>	<i>f</i>		<i>Çünkü</i>	
	<i>Olumlu</i>	17	<i>“Muhasebe gibi kesin ve net. Asil bir meslek.”</i>	
<i>Siyah</i>	<i>64 (%25)</i>	<i>Olumsuz</i>	47	<i>“Günyüzü görülüyor. Mesleğin gelecekteki durumu oldukça belirsiz. Çok fazla angarya için mevcut olması dolayısıyla hayatımız kararmaktadır. Meslek olarak faaliyetler oldukça karışıktır. Muhasebe o kadar renkli değil. Bütün ilgilileri memnun etmek zorunda olduğun fakat bunun imkânsız olduğunu bildiğin bir meslektir muhasebe. İçimizi karartan bir meslek. Yalan söylemek zorunda kaldığın bir meslek dalıdır. İş yükü, piyasa durumu, yüksek vergi durumundan dolayı mükelleflerin sıkıntısı bize yansıyor. Verilen emeklerimizin karşılığı hiçbir zaman verilmiyor bizde karalar bağlayarak hayatımıza devam ediyoruz. Mesleği yaptıkça için karıyor. İşleri yanlış yapmamak için aldığımız renk. Konu maddiyat olduğu zaman hayatımızı karartabilecek bir alan.”</i>
		<i>Olumlu</i>	45	<i>“Sonu olmayan sürekli bilgi birikimi gerektiren bir meslektir. Mesleki logonun rengi ve her zaman resmi davranmak gerekiyor. Muhasebe çok geniş mevzuat ve iş alanına sahip tıpkı mavi renkteki okyanuslar gibi uçsuz bucaksız. Mesleğimiz gökyüzü kadar güzel ve zevkli bir meslek. Muhasebede şeffaflık en önemli ilkedir. Muhasebeciler için ucu açık bir kavram ifade etmektedir. Resmîyeti temsil etmektedir. Mavi yoğunluktur, bu meslekte yoğunlaşarak elde edilebilecek bilgi birikimi sağlanabilir. Tek düzen olduğu için. Çözüm odaklı bir renk tıpkı muhasebenin de doğasında çözüm odaklılık söz konusudur. Muhasebe her daim canlı ve hayatın içerisinde yer almaktadır. Pozitif düşüncenin hakim olduğu bir meslek dalıdır. “</i>
<i>Mavi</i>	<i>51 (%19,8)</i>	<i>Olumsuz</i>	6	<i>“Artık dosyalarda görmemeyi istediğimiz bir renk. Soğukkanlılık gerektiren bir meslek dalıdır. Bürokratik bir meslek dalıdır.”</i>
		<i>Olumlu</i>	25	<i>“Yapılan işler her zaman doğru ve gerçeği yansıtmalıdır. Her zaman şeffaf ve anlaşılır faaliyetler yapmak zorundasınız.”</i>
<i>Kırmızı</i>	<i>40 (%15,6)</i>	<i>Olumsuz</i>	15	<i>“Tehlikeli ve dikkat edilmesi gerekir.”</i>

Beyaz	37 (%14,3)	Olumlu	25	“Tüm verileri şeffaf bir şekilde raporlayıp ilgililere sunar. Yapılan faaliyetler net, belgeye dayalı açık ve anlaşılır yapılmaktadır. Sade ve anlaşılır bilgiler önemlidir.”
		Olumsuz	12	
Gri	23 (%9)	Olumlu	8	“Yapılan bir bata hemen gün yüzüne çıkacaktır. Asla bata kabul etmez.” “Siyah ve beyazın birbirini tamamladığı gibi muhasebedeki işlerde birbirini tamamlar. Olması gerekene uyum sağlar tıpkı muhasebede mükellef ve devlet isteklerine uyum sağladığı gibi.”
		Olumsuz	15	
Yeşil	19 (%7,3)	Olumlu	17	“Şuan itibarıyla sistem oldukça karmaşık ve işlemler yoğun. Mükelleflerin yarattığı sıkıntılar, oluşan angarya işler mesleğin olumlu ve olumsuz taraflarını göstermektedir. Bir netlik söz konusu olmuyor her geçen gün mevzuat değişiyor.” “Tabiatın yenilenmesi ve belirli bir düzen halinde hareket etmesi tıpkı muhasebede olduğu üzere her şey bir düzen çerçevesinde devam etmektedir. Adaletin sembolüdür, doğruluktan şaşmayan her daim kazançlıdır. Muhasebe mesleği parasal işlemlerin yoğun olmasından dolayı maddiyat ile ilişkilidir.”
		Olumsuz	2	
Diğer	23 (%9)	Olumlu	0	“Sonsuz tonu var muhasebede olduğu gibi.” “Hayal ettiğiniz mesleğe kavuştuğunuzda bu hayallerin toz pembe olduğunu görürsünüz. Gün sonunda morarmış gözlerle eve dönmek.”
		Olumsuz	23	
Toplam			257 (%100)	

Tablo 2 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının “renk olarak muhasebe” algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Siyah, mavi kırmızı ve beyaz muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan metaforlar olarak dikkat çekmektedir. Renk metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin asilliği, kesinliği, şeffaflığı ve netliği ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin iç karartıcı, zor ve karışık olarak anlandırıldığı, ayrıca meslek mensupları ve mükellefleri arasındaki olumsuzlukların cevaplarına yansıtıldığı görülmektedir. Ayrıca Tablo 2’de görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumsuz cümle kurulan rengin siyah, en fazla olumlu cümle kurulan rengin ise mavi olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcıların Bir Hayvan Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

Hayvan	f	Çünkü
Aslan/ Kaplan/ Çita	49 (%19,1)	Olumlu 30 “Seni hem yok edebilir hem de zirveye çıkarabilir. En ufak bir hatayı kabul etmez. Hızlı bir değişim içerisinde her zaman. Yetişmek için sabır ve gayret gerekiyor. Ormanı düzene soktuğu gibi muhasebe de işletmeleri düzene sokmaktadır. Herkesin saygı duyduğu ve özendiği bir meslek dalıdır. Muhasebe cesaret gerektirir.”
		Olumsuz 19 “Mükellefler muhasebecileri bir aslan olarak algılıyor. Her an stresi artan bir meslek, tıpkı karında bir yırtıcı gördüğünde hissettiğin duygu gibi. Devletin ve mükelleflerin beklentileri sürekli olarak bızlı olmak. Mükelleflere karşı zamanı geldiğinde pençelerini çıkarmanız gerekiyor.”
Karınca	49 (%19,1)	Olumlu 9 “Kuralcı bir meslektir.”
		Olumsuz 40 “Sürekli çalışmak bu işin doğasında var tıpkı karıncanın doğasında olduğu gibi. İş yükü her geçen gün artmaktadır.”
Eşek/At	33 (%12,8)	Olumlu 8 “Dayanıklılık ve hız seni başarıya ulaştıracak unsurlar. Değişen mevzuata ayak uydurmak için dayanıklılık gerektirmektedir.”
		Olumsuz 25 “Mükellef ve devlet adına her türlü yükü taşıyorsunuz. Her şeyi taşımak zorunda ve zamanla yarışmak zorundasın. Semer vuran çok oluyor. Mükellefler oldukça inatçı ve onlarla uğraşmak çok zor. Sürekli bir yarışta gibi koşturuyoruz. Sürekli koşturman gereken bir meslek dalıdır.”
Kuş Türleri	32 (%12,4)	Olumlu 7 “Uçsuz bucaksız bir alana sahip.”
		Olumsuz 25 “Kuşların kafese hapsedilme durumu gibi muhasebecilerde bürolara hapsediliyor. Baykuşlar gibi geceleri dahi çalışıyor. Sürekli mevzuat değişiyor kuşlar gibi oradan oraya konuyorsun.”

Tilki	28 (%10,9)	Olumlu	28	“Her zaman gözü açık ve akıllıca davranmak gerekmektedir. Muhasebe zekâ işidir.”
		Olumsuz	0	
Köpek/Kurt	20 (%7,8)	Olumlu	15	“İşine ve mükelleflerine sadık bir meslektir. Gereken ilgi ve alaka gösterildiğinde sadakati fazlasıyla görürsün. Tecrübe ile büyür ve öğrenirsiniz.” “Mükelleflere kaşı bazen dişinizi göstermelisiniz.”
		Olumsuz	5	
Sürüngenler	16 (%6,2)	Olumlu	9	“Bukalemun gibi içerisinde birçok alanı barındırmaktadır. Her ortama uygun renk değiştiriyor.” “Zor ve kafa yorucu bir o kadar da karmaşık. Sürüne sürüne işlemleri yapmak ve yetiştirmek zorundasınız.”
		Olumsuz	7	
Kedi	14 (%5,4)	Olumlu	6	“Kedi gibi uysal emeğin karşılığı alınmadığında kedi gibi tırmalama ihtimali yüksek bir meslektir.” “Oldukça sevimli görünse de pençelerinin olduğunu unutmamak gerekir. Mükelleflerin isteklerini yaptığınızda uysal, yapmadığınız zaman tırmalamaya başlarlar. Nankör bir meslektir.”
		Olumsuz	8	
Diğer	16 (%6,2)	Olumlu	10	“Arılar gibi sürekli çalışma yaşamının devam ettiği bir meslektir. Devenin hörgücüne su depoladığı gibi muhasebeci de sürekli bilgi birikimi yapmak zorundadır, tecrübe kazanmalıdır. Arı gibi sürekli vızır vızır çalışıyorsunuz. Ahtapot gibi eli kolu her yere yetiştiriyor. Zebra gibi uzaktan baktığında karışık fakat detaylı incelediğinde ne kadar anlamlı olduğu anlaşılıyor.” “Tanşanlar gibi işleri zıplaya zıplaya yetiştirmeye çalışıyoruz. Kirpi gibi üzerinizde taşıdığımız sorumluluk can yakıcı bir durum oluşturuyor. Deve yüküyle her zaman iş vardır. Yengeç gibi yukarı çıkmak isteyen arkadaşımı aşağı çeker. Mükellef ve devlet baskısına dayanmak için kaplumbağa gibi sert bir kabuğun olması gerekiyor. Maymun gibi her mükellefe kendimizi sevdirmeye çalışıyoruz.”
		Olumsuz	6	
Toplam				257 (%100)

Tablo 3 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının “bir hayvan olarak muhasebe” algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Aslan/Kaplan/Çita ve Karınca muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan metaforlar olarak dikkat çekmektedir. Hayvan metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin işletme faaliyetlerini belirli bir düzen çerçevesinde yapmasına yardımcı olduğu, kuralcılığı, birçok alana sahip olduğu konusunda muhasebeyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebecilerin yaşadığı sıkıntılar dile getirildiği görülmektedir. İş yükünün ağırlığı, mevzuat ve yasaların ağırlığı gibi birçok konu üzerinde meslek mensupları şikâyetlerini dile getirilmişlerdir. Ayrıca tablo 3’te görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumsuz cümle kurulan hayvan metaforunun ise Aslan/kaplan/Çita olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Katılımcıların Bir Besin Maddesi Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

Besin	f	Çünkü	
Sebzeler	85 (%33,1)	Olumlu 35	“Brokoli gibi sevilmeyen bir meslek fakat yararları oldukça çoktur. Sindirim sisteminizi rahatlatıp midenizin temizlenmesine yardımcı olmaktadır, tıpkı muhasebede işletmelerin iç sistemlerini rahatlatıp faaliyetlerde devamlılığ sağlamaktadır.” “Acı biber gibi mesleğin yoğunluğundan dolayı sıkıntıya düşersiniz. Yersen pişman olursun yemezsen yine pişman olursun. Yeterince besin almadığında vücut iflas ediyor tıpkı muhasebede yeterince dinlenme imkânın olmadığında fiziksel ve psikolojik iflas ettiğin gibi. Acı biber gibi yerken güzel fakat sonra acısı çıkıyor yıpratıyor.”
		Olumsuz 50	
Meyveler	51 (%19,9)	Olumlu 32	“Nar gibi dışarıdan bir tane görünse de içini açtığımızda (işe başladığımızda) parçalara ayrılmaktadır. Sürekli olarak vitaminlere ihtiyaç duyuyorsun tıpkı muhasebede mevzuatlar kanunlar gibi her gün yenilenme gerekiyor. Anlaşılması ve öğrenilmesi zaman ister tıpkı ayranın sindirimi gibi.”

Et / Balık	41 (%16)	Olumsuz	19	"Her şeyi hazırlar yersiniz ama sadece geçici mutluluk verir. Bazen yiyorsunuz doyuyor fakat tat alamıyorsunuz."
		Olumlu	36	"İyi yönetildiği gibi muhasebenin de iyi yönetilmesi gerekir. Muhasebesiz işletme olmaz. Her zaman her şartta olması gerekir. Muhasebesiz bir hayat etsiz bir yaşam olamaz. Bir parçayla doyamazsınız muhasebe gibi, yedikçe yiyenin gelir muhasebe de çalıştıkça daha çok çalışmak istersin. Sonunu görmeden bırakmazsınız. Doğru kullanıldığında faydaları oldukça fazla fakat yanlış kullanıldığında geri dönüşü çok zor."
		Olumsuz	5	"Ulaşılması oldukça güç ve zor bir meslektir."
Ekmek	25 (%9,7)	Olumlu	21	"Muhasebe olmadan işlemlerin tam anlamıyla yolunda gitmesi zordur. Bu meslekten hayatımızı idame ettiriyoruz. Bir işletme için muhasebe vazgeçilmez temel gıdası gibidir. Ne onsuz ne de onunla olunuyor. İşletme faaliyetlerinin temel gıdası muhasebe işlemleridir."
		Olumsuz	4	"Meslek aslanın ağzında ekmek gibi ona ulaşabilmek için oldukça çaba sarf etmen gerekiyor."
		Olumlu	4	"Hayatın her alanında olmazsa olmaz."
Salata	24 (%9,3)	Olumsuz	20	"Her yönüyle oldukça karmaşık bir meslek. Gereğinden fazla tuz atarsan yiyemisin fakat eksik atarsan tadı olmaz. Her zaman her türlü iş için biz arıyorlar ve her zaman beklenti oluşmaktadır. Her şeyin içine karıştığı bir meslek türüdür. İnişli ve çıkışlı karışık bir meslektir."
		Olumlu	5	"İnsan hayatına önemli katkılar sağlamasına rağmen tercih edilmez tıpkı muhasebenin işletmelerin hayatına katkı sağladığı gibi."
Baklagiller	13 (%5)	Olumsuz	8	"Her ne kadar yararlı olduğunu bilsen de hiçbir zaman sevmeyişin tıpkı muhasebede olduğu gibi. Kuru fasulye tadında yenildiğinde dokunmaz, fazla yediğinizde gaz yapar muhasebeye de kendiniz fazla kaptırmamak gerekir."
		Olumlu	10	"Su gibi bütün işletmelerin temel hayat kaynağıdır. Gerektiğinde mükellefe karşı kendinizi savunmalı ve zeytinyağı gibi üste çıkmanız gerekebiliyor. Su gibi ne doyurur ne de öldürür."
Diğer	18 (%7)	Olumsuz	7	"Sakız gibi mükellefe vergi çıkartıldığında bir köşeye atılabiliyorsunuz. Yemek yemeye vakit olmadığı için sürekli atıştırmalık bir şeyler yemek zorunda kalıyorsunuz. Zehir gibi dikkat edilmesi gereken işlemleri içerisinde barındırır."
		Toplam		257 (%100)

Tablo 4 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının "bir besin maddesi olarak muhasebe" algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Sebzeler muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan metaforlar olarak dikkat çekmektedir. Besin maddesi metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin işletmeler açısından önemi, hayatın her alanındaki varlığı, işletmeye yararları konusunda muhasebeyle ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin yoğunluğu, sevilmeyen bir meslek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Tablo 4'te görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumlu ve olumsuz cümle kurulan besin maddesi metaforunun sebzeler olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Bir Mevsim Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

Mevsim	f	Çünkü	
İlkbahar	89 (%34,6)	Olumlu 61	"Her yıl yeni bir başlangıcı gösterir. Yeniliklere sürekli açık bir meslektir. Sıcak ve soğuk dengede olduğu gibi muhasebede denge önemlidir. Her zaman yeni ve farklı konular karışmaya çıkmaktadır. Sürekli, verimli ve eğlenceli bir meslek. Yeniliklere her zaman açık ve geniş bir yelpazeye sahip bir meslektir."
		Olumsuz 28	"Sürekli yenilenen mevzuat ve yasalar baharda ağaç dallarında yeşeren tomurcuklar gibidir. Karmaşık, yoğun ve heyecanlı. Tam rabata kavuşum"

				<i>derken bir iş çıkar bütün bayalınız yerlebir olur. Mükellefin istediği şekli almak zorundasın.”</i>
Kış	63 (%24,5)	Olumlu	23	<i>“Bütün son’lar ve başlangıçlar bu mevsimde yaşanmaktadır. Zorlu şartlar altında işlenen bir sisteme sabiptir. Tüm zorluklara rağmen severek çalışmaya devam ediyorsunuz. İşini doğru yapabilmen için sınıksız giyinmen gerekiyor.”</i>
		Olumsuz	40	<i>“Saatlerin çok zor geçtiği kış günleri gibidir. Her evresi zor zahmetli ve sancılı geçiyor. Baharı yaşatmayan bir meslek. Her zaman zor şartlarda bir yaşam sürersiniz. Meslek mensuplarının en yoğun olduğu dönemdir. Sürekli soğuk bir saatin içerisinde yasalarla boğuşan bir meslek gibi. Bitmek bilmeyen mesai saatleri uzun kış geceleri andırır. Hep soğuk ve zor bir yaşam sunuyor. Her zaman baharı beklersin. Yoğunluk ve ağır iş yükünün ağırlığı soğuk bakış açısını ön plana çıkarıyor. Her zaman içeridesiniz dışa çıkamıyorsunuz.”</i>
Yaz	59 (%23)	Olumlu	4	<i>“Her daim sıcaklığını koruyan bir meslek.”</i>
		Olumsuz	5	<i>“Sürekli hareketlilik söz konusudur. Bunaltıcı ve her zaman sıkıcı. Terletiyor. Fazla çalıştığında beyin yanar. Mesleki mevzuat değişimleri bunaltıyor.”</i>
Sonbahar	46 (%17,9)	Olumlu	25	<i>“İşimizin stresi dolayısıyla bir tarafımız yaprak dökerken, diğer tarafımız tekrar işe sıkı sıkıya sarılarak bitirmeye çalışırız.”</i>
		Olumsuz	21	<i>“Yıpratıcı bir meslektir. Her zaman bir şeyleri kaybetme korkusu yaşarsın. Ömrünüzdən yılları tek tek alıp götürüyor.”</i>
Toplam			257 (%100)	

Tablo 5 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının “mevsim olarak muhasebe” algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. İlkbahar muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan metafor olarak dikkat çekmektedir. Mevsim metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin yeniliklere açıklığı, işletmeler açısından başlangıç ve sonların yaşandığı faaliyetler ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin stresli bir meslek grubu olduğu, yıpratıcılığı, zahmetli ve sancılı dönemlere sahip olduğu belirtilmiştir. Ayrıca tablo 5’te görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumlu ifadelerin ilkbahar metaforunda belirtildiği ve en fazla olumsuz ifadelerin kullanıldığı mevsiminin kış olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Bir Oyun Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

Oyun	f	Çünkü	
Satranç	69 (%26,8)	Olumlu 36	<i>“Stratejik ve kuralları bellidir. Akal işi tıpkı muhasebe gibi. Kıvrak bir zekâyâ sahip olmak gerekir. Her şey zamanında yapılmalı, önceden belirli stratejiler uygulanmalıdır. Ciddiyetin ön planda olması gereken bir meslek dalıdır.”</i>
		Olumsuz 33	<i>“Dikkat ve hata kabul etmeyen bir meslek. Mükellef ile devlet arasında yapacağınız hamle her iki tarafı da mutlu etmesi gerekmektedir. Beyni oldukça fazla yoran bir meslek dalıdır. En ufak bir hata sizin kaybetmenize yol açabilir.”</i>
Online Oyunlar	35 (%13,6)	Olumlu 14	<i>“Sürekli gelişimi takip etmeli ve mesleğinize uygulamalısınız. Çalıştıkça kazanabileceğiniz bir meslek dalıdır. Bir amaç uğruna peşinden koşuyorsunuz. Her şey sizin elinizde ne yapmak isterseniz onu yapabiliriniz.”</i>
		Olumsuz 11	<i>“Gelişemezsen bayatta kalırsın. Bazen bütün işler üzerine kalyon ve sürekli kovalanmak zorunda kalıyorsunuz. Beklemediğin yerlerden düşman çıkabilir.”</i>
		Olumlu 9	<i>“Ayrıntılar gizlilikte saklıdır. Bazı şeyleri saklamak gerekiyor. Muhasebede kayıt ve belgelerin saklanması zorunlu söz konusudur.”</i>
Saklambaç	30 (%11,7)	Olumsuz 21	<i>“Bilanço eşitliğini sağlamak bazen saklambaca benzeyiyor. Başı var sonu yok. Her adımı her hareketi ünayla yapılmaktadır. Mükelleflerden kaçma ve saklanmak gerekiyor. Bazen mükelleflerden, işlerden kaçıp saklanmak istersiniz. Vergi ve ceza söz konusu olduğunda muhasebeci ve mükellefin oynadığı oyundur.”</i>
		Olumlu 17	<i>“Hesapların işleyişi ve faaliyetler tıpkı bulmacayı yerleştirmek gibidir. Her bir işlem ayrı bir özellik göstermekte bazen de zorlamaktadır. Fakat işinizi keyifle yapıyorsunuz.”</i>
Bulmaca	27 (%10,5)	Olumsuz 10	<i>“Sürekli olarak güncellenen mesleğimiz bizden bilinmedik soruları cevaplamamızı istiyor. Zahmetli ve yorucudur.”</i>
		Olumlu 5	<i>“Sayılarla uğraşmak sabır ister.”</i>

Körebe	25 (%9,7)	Olumsuz	20	“Yeri geldiğinde mükellefi ve devleti memnun etmek için taş çalman gerekiyor. Eğlenirken besaplama ve kurnazlık gerektirmektedir.”
	20 (%7,8)	Olumlu	16	“Genellikle gizli bilgiler sahip olup gizli bilgilerin açığa çıkarılması gerekiyor. Herkesin dokunmak istediği ve aynı zamanda herkesin kaçmak istediği bir oyun.”
Yap-boz	19 (%7,4)	Olumsuz	4	“Sonucunun ne şekilde biteceği belli değildir.”
		Olumlu	7	“Bulduka taşlar yerine oturmaya başlar, her şey daba canlı hale gelir.”
Diğer	32 (%12,5)	Olumsuz	12	“Sektör olarak sürekli yazılıp çizilen bir meslek. Sürekli mükelleflere bir şeyler anlatman gerekiyor.”
		Olumlu	6	“Halay gibi tek başınıza yapılma imkânı olmayan bir ekip dâhilinde yapılması gereken işti.”
		Olumsuz	26	“Mendil kapmaca gibi bazen meslektaşlarımız mükellefleri kapmak için çalışabiliyor. Tetris gibi doğru parçayı doğru yere eklemediğin takdirde oyunun sonunu göremezsin. Domino taşları gibi yapacağın bir batı devamını tetikler. Mayın tarlası gibi yapacağın bir hata her şeyin sonunu getirir.”
Toplam			257 (%100)	

Tablo 6 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının “bir oyun olarak muhasebe” algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Satranç muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan metafor olarak dikkat çekmektedir. Oyun metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin stratejik, kurallara sahip, düzenli, ayrıntılı ve sürekli gelişen ve takip edilmesi gereken faaliyetlerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin zahmetli ve yoruculuğu, hata ve yanlışlıkların cezasının büyüklüğü ile mükellefler ile olan olumsuz ilişkilerin belirtildiği görülmektedir. Ayrıca Tablo 6’da görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının oyun metaforunda en fazla olumlu ve olumsuz ifadelerin satranç oyununda olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Bir Çiçek Olarak Muhasebe Algıları ve Gerekçeleri

Çiçek	f	Çünkü		
Gül	75 (%29,2)	Olumlu	27	“Birçok anlam ifade ettiği gibi muhasebe de detaylıca düşünüldüğünde birçok anlamda kullanılmaktadır. Tutmasını bilersen diken batmaz.”
		Olumsuz	48	“Meslek sevebilir fakat çalışma koşulları oldukça zordur tıpkı gülü seversin fakat dikenlerini unutmamak gerekir. Mesleğe ilk başladığımızda gülin rengi ve kokusu etkilerken ilerleyen zamanlarda dikeninin olduğunu fark ediyorsunuz. Yoğun stres altında çalışma koşullarının varlığı solmamıza neden olmaktadır. Dünyanın en güzel mesleklerinden biri fakat sorumlulukları can acıtıyor.”
Papatya	58 (%22,6)	Olumlu	39	“Her yaprağı kopara kopara hem işi öğreniyorsun hem de sabrımız artıyor. Her bir yaprağı mesleğin bir özelliğini oluşturur. Falda olduğu gibi bazen seviyorsun bazen de sevmiyorsun.”
		Olumsuz	19	“Muhasebe fal açmaya benziyor. Dalından koparıldığında bütün zarafeti bitiyor. Mükelleflerde eleme yaparsın emeğe-hizmete-zamana değer veriyor- vermiyor şeklinde.”
		Olumlu	12	“Dışardan çok güzel görünmez fakat içeride çok faydalıdır. Ömrü uzun bir meslek dalıdır. Zorluklara katlanmayı gerektiren bir meslektir.”
Kaktüs	47 (%18,3)	Olumsuz	35	“Mükellefler genelde işi olduğu zaman siz sever fakat işi bittiğinde hiç sevilmeyen bir meslektir. Ciddi bir iş yükü nedeniyle diken üzerinde durulmaktadır. Dokunmadan önce herkes şüphe ile yaklaşmaktadır. Mükellef gözüyle boşuna ücret ödenen yer olarak algılanmaktadır. Kötü enerjiyi her zaman kendimize saklıyoruz. Muhasebenin içi bize dışı mükellefe batıyor.”
		Olumlu	17	“Muhasebe mesleği her zaman sıkıntılı bir meslek olmasına rağmen bu sıkıntılardan kurtulmak için sabır gerektirmektedir. Zorluklara göğüs gerdiğin takdirde başarıya ulaşabilirsin.”
Kardelen	25 (%9,7)	Olumsuz	8	“Ne zaman ne iş yapacağın belli değildir. İşinizi doğru ve dürüst yapabilmemiz için kardelenler gibi hayatımızı riske ediyorsunuz.”
		Olumlu	11	“Muhasebe gibi gösteriş ön plandadır. İşinizi severek yaptığımızda hayranlık uyandırıyor. Zor zamanlarda mükellefler her zaman siz bulur.”
Karanfil	17 (%6,6)	Olumsuz	6	“Herkes tarafından sevilen bir meslek değildir.”
		Olumlu	12	“Özgen ve kimseye bağlı olmamanın sembolüdür. Yeri geldiğinde gergin zamanlarda dahi yaşamayı başarırız. Meslek yaşamı boyunca renkli renkli insanlarla tanışma imkânı sağlamaktadır.”
Menekşe	12 (%4,7)	Olumsuz	0	
		Olumlu	7	“Kokusu olmadığı halde talep görüyor tıpkı zor ve karmaşık olmasına rağmen muhasebenin talep görmesi gibi.”

		Olumsuz	5	"Kokusuz ve görünüşte güzel tıpkı muhasebe dışarıdan kolay, zevkli ve sorumluluğun olmadığı bir meslek gibi görünmektedir."
Diğer	11	Olumlu	5	"Orkide gibi asaleti temsil eden bir meslektir."
	(%4,2)	Olumsuz	6	"Muhasebe de dört yapraklı yonca gibi bulunması zor ve uğraşılması zaman alıyor."
Toplam				257 (%100)

Tablo 7 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının "bir çiçek olarak muhasebe" algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Gül muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan çiçek metaforu olarak dikkat çekmektedir. Çiçek metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin detaylara sahip olduğu, uzun ömürlü bir meslek olduğu, sabır gerektiren bir meslek olduğu ve zor zamanlarda işletmelerin ve mükelleflerin yardımına koşan faaliyetler ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin çalışma koşullarının zorluğu, herkes tarafından sevilmeyen bir meslek olduğu ve faaliyetlerin zaman alıcılığı konusunda ilişkilendirildiği görülmektedir. Ayrıca Tablo 7'de görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumlu cümle kullanılan çiçek metaforunun papatya ve en fazla olumsuz ifadelerin yer aldığı çiçek metaforunun gül olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Katılımcıların Bir Eşya Olarak Muhasebe Algıları ve Gereçekleri

Eşya	f	Çünkü
Bilgisayar	57 (%22,2)	Olumlu 47 "Çok işleve sahip her şeyin temelini oluşturmasına rağmen üçüncü kişiler tarafından hakedilen değeri görmüyor. İşlemler sürekli yenilenmekte ve güncellenmektedir. Meslek artık bilgisayar ile yürütülmektedir. Bütün bilgiyi yüklemek gerekiyor. Tüm karmaşık yapıları barındırır ve çözümünü yapar."
		Olumsuz 10 "İnsanlar duyguları olmayan, dinlenmeyen, istedikleri zaman çalışan bir bilgisayar olarak algılıyorlar."
Hesap Makinesi	49 (%19,1)	Olumlu 34 "Muhasebede hataya yer yoktur. Meslekte vaz geçilmez tek şey. Sürekli rakamlar hayatımızın içerisinde yar almaktadır."
		Olumsuz 15 "Sürekli bir hesap peşinde olduğunuz meslek dalıdır."
Masa	34 (%13,2)	Olumlu 0
		Olumsuz 34 "Mesleğimiz gereği sürekli olarak baştır neşir olduğun eşyalardan biridir. Bütün yük sizin üzerinizdedir. Sürekli üzerine yığılan bir yük. Her türlü yükün altında kalınmasına rağmen hiçbir zaman değer verilmemektedir."
Kalem	32 (12,5)	Olumlu 25 "Bütün doğru ve yanlışlar bu araç ile yapılıyor. Herkesin ihtiyaç duyduğu ve kullanılmaktan kaçınılmadığı bir nesnedir. Kendini ifade edebildiğin tek nesne."
		Olumsuz 7 "Hiçbir muhasebeci kalemini paylaşmaz. Herkes sizi bir kalem gibi her işinde kullanabiliyor."
Saat	28 (%10,8)	Olumlu 15 "Zaman ilerledikçe yeni şeyler öğreniyorsun. Süre ve zamanın iyi değerlendirilmesi gereken bir meslek dalıdır."
		Olumsuz 13 "Her işlemden zamanla yarışılmaktadır. Hiç durmadan saatlerce çalışırsınız. Her saniye sizin aleyhinize işliyor."
Buzdolabı	25 (%9,7)	Olumlu 25 "Sahip olduğun bilgilerin bozulmaması gerekir. Çalışma, bilgileri saklama süreklilik arz etmektedir."
		Olumsuz 0
Telefon	9 (%3,5)	Olumlu 9 "Teknolojinin etkisiyle her zaman değişime açık olması dolayısıyla muhasebe de sürekli değişim yaşanmaktadır. Onsuz yaşanmaz ve vaz geçilemez bir nesne, tıpkı işletmelerin muhasebeden vaz geçemeyeceği gibi."
		Olumsuz 0
Diğer	23 (%9)	Olumlu 16 "Kibrit gibi bazen yakan bazen de aydınlatan olursunuz. Kasa gibi içerisinde yılların bilgilerini saklar. Ayakkabı gibi onsuz ilerlemek mümkün değildir. İşletmelerin kapanması sırasında devreye girerek hayat kurtarmakta tıpkı bir jeneratörün devreye girip hayatı kaldığı yerden devam ettirdiği gibi. Mesleğimiz bizim için yaşlandıkça hayattaki destekçimiz ve dayanacağımız baston olacaktır. Ayna gibi her şeyi olduğu gibi göstermeniz gerekiyor."

Tablo 8 dikkate alındığında muhasebe meslek mensuplarının “bir eşya olarak muhasebe” algılarındaki farklılaşmanın olumlu ve olumsuz ifadeleri ile birlikte frekans sonuçları ve muhasebe meslek mensuplarının ifadelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Bilgisayar ve hesap makinesi muhasebe meslek mensupları tarafından en fazla kullanılan eşya metaforları olarak dikkat çekmektedir. Eşya metaforu kapsamında muhasebe meslek mensuplarının olumlu anlamda muhasebeye ilişkin verdiği cevaplar dikkate alındığında; muhasebenin birçok işleve sahip olduğu, herkes tarafından ihtiyaç duyulduğu ve işletmeler açısından hayati öneme sahipliği ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Olumsuz anlamda muhasebeye verilen cevaplar dikkate alındığında genellikle muhasebenin sürekli hesap işlemlerinin gerçekleştirildiği, sürekli olarak çalışılması gerektiği ve her kesimin sizi kullandığı konusunda ilişkilendirildiği görülmektedir. Ayrıca Tablo 8’de görüldüğü üzere muhasebe meslek mensuplarının en fazla olumlu cümle kullanılan eşya metaforunun bilgisayar ve en fazla olumsuz ifadelerin yer aldığı oyun metaforunun masa olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında birçok eşya metaforunda olumsuz ifadeler yer verilmediği dikkat çekmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının muhasebe kavramına (mesleğine) bakış açıları, belirlenen yedi adet metafor (renk, hayvan, eşya, besin türü, mevsim, çiçek ve oyun) aracılığıyla tespit edilmek istenmiştir.

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının renk metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıtan renk siyah olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca en fazla olumsuz düşüncelerin paylaşıldığı renk siyah olurken en fazla olumlu düşüncelerin paylaşıldığı renk mavi olduğu tespit edilmiştir. Renk metaforu çerçevesinde muhasebe meslek mensupları muhasebenin karışık, zor, işlerin oldukça yoğun ve mükellefler ile ilgili kurumlar arasında köprü görevine sahip olmaktan dolayı sıkıntılı faaliyetlerde bulunduğu belirtilmiştir. Olumlu anlamda ise muhasebeyi zevkli, bilgi birikiminin ön planda olduğu ve pratik düşüncenin hakim olduğu bir meslek dalı olarak görmektedirler.

Katılımcıların hayvan metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttığı hayvan Aslan/Kaplan/Çita olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca en fazla olumsuz duygu ve düşünceleri karınca, en fazla olumlu duygu ve düşüncelerin belirtildiği hayvanın Aslan/Kaplan/Çita ve Tilki olduğu tespit edilmiştir. Hayvan metaforu çerçevesinde muhasebe meslek mensupları muhasebeyi hata kabul etmeyen, stresi yüksek, bürolara hapsedilmiş, sabır ve dayanıklılık gerektirmesi gereken bir meslek olarak görmektedir. Ayrıca olumlu anlamda muhasebeye ilişkin düşüncelerinin temelinde muhasebenin zeka gerektiren bir iş olduğu, birçok alana sahip ve sürekli çalışmanın gerektiği bir meslek olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Besin maddesi metaforuna ilişkin en fazla duygu ve düşüncelerin paylaşıldığı besin maddesi sebzeler olarak tespit edilmiştir. Ayrıca en fazla olumsuz duygu ve düşüncelerin yer aldığı besin maddesi sebzeler olurken, en fazla olumlu duygu ve düşünceler Et/Balık besin maddesinde paylaşılmıştır. Besin maddesi metaforu çerçevesinde muhasebe meslek mensupları muhasebeyi muhasebe işlerinin oldukça yoğun, riski yüksek ve psikolojik baskı altında yapılan bir meslek dalı olarak belirtmişlerdir. Ayrıca olumlu anlamda işletmeler açısından hayati öneme sahip olduğu konusunda görüş bildirilmektedir.

Katılımcıların mevsim metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttığı mevsim ilkbahar olarak belirtilmiştir. Ayrıca en fazla olumsuz duygu ve düşüncelerinin yaz, en fazla olumlu duygu ve düşüncelerin belirtildiği mevsim ilkbahar olarak tespit edilmiştir. Muhasebe meslek mensupları muhasebeyi zahmetli, karmaşık, yıpratıcı bir meslek olarak algıladıkları görülmektedir. Olumlu anlamda ise sevilerek yapılan, yeniliklere açık bir meslek dalı olarak ifade etmişlerdir. Katılımcıların oyun metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttığı oyun satranç olarak belirtilmiştir. Ayrıca en fazla olumlu ve olumsuz duygu ve düşüncelerin belirtildiği oyun türü satranç olarak tespit edilmiştir. Muhasebe meslek mensupları muhasebeyi dikkat gerektiren ve hata kabul etmeyen, ayrıntılı, mükellefler ile sürekli iletişim halinde olunan bir meslek dalı olarak belirtilmişlerdir. Olumlu anlamda muhasebeyi dinamik, kurallı, işlemlerin zamanında yapılması gereken faaliyetler olarak ifade edilmiştir.

Katılımcıların çiçek metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttığı çiçek gül olarak belirtilmiştir. Ayrıca en fazla olumlu duygu ve düşüncelerin belirtildiği çiçek papatya, en fazla olumsuz duygu ve düşüncelerin belirtildiği çiçek gül olarak tespit edilmiştir. Muhasebe meslek mensupları muhasebeyi çalışma koşullarının zor olmasından, mükelleflerin gereğinden fazla işe müdahil olmasından dolayı sıkıntılarının varlığından, belirli dönemlerde işin çok yoğunluğundan dolayı olumsuz duygu ve düşüncüler belirtmişlerdir. Ayrıca muhasebe mesleğinin talep görmesi ve zevkli taraflarının bulunduğu konusunda ortak görüşe sahiptirler. Katılımcıların eşya metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttığı eşya bilgisayar olarak belirtilmiştir. Ayrıca en fazla olumlu duygu ve düşüncelerin belirtildiği eşya bilgisayar, en fazla olumsuz duygu ve düşüncelerin belirtildiği eşya kalem olarak tespit edilmiştir. Genel anlamda eşya metaforu çerçevesinde olumsuz anlamda muhasebenin gereken değeri görmeyen bir meslek dalı olması, mükellef, ilgili kurum ve kuruluşlar gibi üçüncü kişilerle çok fazla iletişimin zorluğu, zamanla yarışılan bir meslek ve mükellef tarafından işin bitmesi sonucunda bir kenara atıldığı konusunda görüşler bildirilmiştir. Olumlu anlamda ise işletmeler ve mükellefler açısından önemi, teknolojinin muhasebe mesleğindeki önemi konusunda görüş bildirmişlerdir.

Araştırma sonucunda bütün metaforlar dikkate alındığında renk, hayvan, besin türü, mevsim, çiçek, eşya ve oyun metaforunda muhasebeyi zor, sıkıcı, risk oranı yüksek, mükelleflerle ilişkiler konusunda sıkıntılarının fazlalığı ve genelde seilmeyen bir meslek dalı olarak algılandığı görülmektedir. Olumlu anlamda ise işletme ve mükelleflerin vazgeçemeyeceği, hayati öneme sahip bir meslek dalı olarak algılandığı görülmektedir. Bu sonuçlar literatürde benzer çalışmaları destekler niteliktedir. Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının belirtilen olumsuz düşüncelerin temelinde mükellefler ile olan ilişkilerin olumsuz tarafları, mesleğe yönelik mevzuat ve kanunların değişim hızının yüksek olması ve yoğun iş yükünün yattığı düşünülmektedir. Ayrıca muhasebe meslek mensuplarının gereken önem ve değeri verilmediği konusunda ortak bir görüş birliği söz konusudur.

Muhasebe mesleğine ilişkin olumsuz duygu ve düşüncelerin değişmesi konusunda muhasebe mesleğine ilişkin odaların mesleğin önemi ve değerinin artırılması konusunda çalışmalar yapmalıdırlar. Mükellefler ile muhasebecilerin ikili ilişkilerde daha hassas davranılmasına yönelik gerekli kanun ve düzenlemeler yapılmalıdır. Son olarak genel bir sıkıntı olan yapılan işin karşılığının maddi ve manevi anlamda alınmadığı yöndeki olumsuz düşüncelerin gerekli düzenlemeler yapılarak tatmin edici düzeylere çekilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte mesleki eğitim ve meslek etiği derslerin ilgili bölümlerde ciddi bir şekilde öneminin artırılması konusunda üniversiteler ile işbirliği yapılarak, çeşitli projeler, kurslar düzenlenerek ileride muhasebe mesleğini yapacak olan öğrencilerin bu olumsuz algılara düşülmesi önlenmelidir.

Bu çalışma sadece muhasebe meslek mensuplarını kapsadığından dolayı gelecek çalışmalarda muhasebe dersi veren öğretmenler veya öğretim elemanları, meslek lisesi öğrencilerini kapsayan çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca bu gruplardan farklı metaforlar üretmeleri ve uygulamaları istenebilir.

Kaynakça

- Akpınar, S. ve Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. Sayı 77. Ocak. pp. 91-114.
- Amernic J and Craig R (2009). Understanding accounting through conceptual metaphor: Accounting Is An Instrument?, *Critical Perspectives on Accounting*, 20 (2009), 875-883.
- Aslan, Gülay (2015), “Öğretmen Adaylarının Toplumsal Cinsiyet Algılarına İlişkin Metaforik Bir Çözümleme”, *Eğitim ve Bilim*, Cilt 40, Sayı 181, ss.363-384.
- Ayyıldız, Tebessüm (2016), “Üniversite Öğrencilerinin Dans Kavramına Yönelik Metaforik Algılarının Analizi”, *Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, Aralık, ss. 13-25.
- Boland, R.J. Jr and Greenberg, R.H. (1992). Method and metaphor in organizational analysis. *Accounting, Management & Information Technology*, Vol. 2 No. 2, pp. 117-41.
- Davison, J. (2015). Visualising accounting: An interdisciplinary review and synthesis. *Accounting and Business Research*, 45(2), 121-165.
- Davison, J., & Warren, S. (2009). Imag[in]ing accounting and accountability. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 22(6), 845-857.
- Gibbs Jr RW, Steen GJ. (1997). *Metaphor in cognitive linguistics*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
- Gibbs, R.W. Jr (1993). Process and products in making sense of tropes. in Ortony, A. (Ed.), *Metaphor and Thought*, 2nd ed., Cambridge University Press, New York, NY, pp. 252-76.

- Gökgöz, A. ve Dizkırıcı, A. S. (2013), “How is Accounting Perceived in Cognitive Level? A Study Based On Metaphor”, *International Journal of Education and Research*, Vol 1, No 7, July, pp. 1-6.
- Güler, M., Ağca, A., ve Boz, D. (2016), “İşletme Öğrencilerinin Muhasebe Algılarının Metaforlar Yardımıyla Anlatılması”, *PressAcademia Procedia*, Vol 2, ss. 298-309.
- Hart RP, Jarvis SE, Jennings WP, Smith-Howell D. (2005) *Political keywords: using language that uses us*. New York: Oxford University Press.
- Heath, L.C. (1987). Accounting, communication, and the pygmalion syndrome. *Accounting Horizons*, Vol. 1 No. 1, pp. 1-8.
- Holme R. (2003). *Mind, metaphor and language teaching*. London: Palgrave Macmillan.
- Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. in Ortony, A. (Ed.), *Metaphor and Thought*, 2nd ed., Cambridge University Press, New York, pp. 202-51.
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*, University of Chicago Press, Chicago, IL.
- Marriott P and McGuigan N (2018). Visual metaphor and visual tools in accounting education, *Accounting Educatio*. 27(6): 549-551.
- McGoun, Elton G., Bettner, Mark S., Coyne, Michael P. (2007). Pedagogic metaphors and the nature of accounting signification. *Critical Perspectives on Accounting*. Volume 18, Issue 2, February 2007, p. 213-230.
- Meyer, A.D. (1984). Mingling decision making metaphors. *Academy of Management Review*, Vol. 9 No. 1, pp. 6-17.
- Miller P. (2001). Governing by the numbers: why calculative practices matter. *Social Research*. 68(2):379–96.
- Moore DC. (1994). Feminist accounting theory as a critique of what’s ‘natural’ in economics. In: Mirowski P, editor. *Natural images in economic thought*. Cambridge,
- Morgan, G. (1988). Accounting as reality construction: towards a new epistemology for accounting practice. *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 13 No. 5, pp. 477-85.
- Nörreklit H. (2003). The balanced scorecard: what is the score? A rhetorical analysis of the balanced scorecard. *Accounting Organizations and Society*. 28(6): 591–619.
- Scholes, R., Comley, N.R., Klaus, C.H. and Silverman, M. (1986). *Elements of Literature*, Oxford University Press, New York, NY.
- Thornton, D.B. (1988). Theory and metaphor in accounting. *Accounting Horizons*, Vol. 2 No. 4, pp. 1-9.
- Tinker, T. (1986). Metaphor or reification: are radical humanists really libertarian anarchists?. *Journal of Management Studies*, Vol. 23 No. 4, pp. 363-84.
- Tsoukas, H. (1993). Analogical reasoning and knowledge generation in organizational theory. *Organization Studies*, Vol. 14 No. 3, pp. 323-46.
- Uçma, T. (2010) “Kavramsal Metafor Olarak Muhasebeyi Anlamak”, *Muhasebe ve Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt: 12, Sayı 2, Haziran, ss. 123 – 141.
- Walters M and Young JJ (2008). Metaphors and accounting for stock options. *Critical Perspectives on Accounting*. 16(6): 805–33.
- Walters M and Young JJ (2013). Metaphors and accounting for stock options. *Critical Perspectives on Accounting*. 19(2013): 805-833.
- Walters-York, LM (1996). Metaphor in accounting discourse. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol 9, Issue 5, pp. 45-70.
- Young JJ. (2001). Risk(ing) metaphors. *Critical Perspectives on Accounting*. 12(5):607–25.

EXTENDED SUMMARY

Metaphor is called the new poetic language, in which words are not used with their meaning in everyday language. Accounting as a discourse has a social and interpretive context in practice. Accounting practice is complex and varied. Many different actors (organizations, politicians, financial industries, state regulators, accounting professions and the professions they represent, accounting firms, accountants, managers) operate within the framework of such complexity and diversity. These actors consider accounting from a different perspective.

Purpose: This research was carried out in order to determine the accounting perceptions of the accounting professionals who are registered with the Diyarbakir Chamber of Chartered Accountants and Financial Advisors and are actually working.

Methodology: This study was applied to accounting professionals registered with diyarbakır Chamber of Chartered Accountants and Financial Advisors. The surveys created within the scope of the research were conducted in person and the data was obtained. In the survey of 297 accounting professionals, 40 questionnaires were dismissed as a result of incomplete or inadequate filling and 257 surveys were included in the research. The research was primarily conducted to determine demographic analysis and the perceptions of accounting professionals regarding the accounting profession (if accounting was a color/animal/nutrient type/season/game/flower/ item, "...." Because "....") content analyses have been made. As a result of the analysis of the data, the following assessments were reached.

Findings: It was determined that 24.9% of the participants were between the ages of 21-30, 39.3% were in the 31-40 age range, 27.2% were in the 41-50 age range and 8.6% were in the 51 and older age range. 27% of the participants were female and 78% were male. While 65.4% of the accounting professionals who participated in the study were undergraduates, 19.1% had postgraduate education. More than half of the participants graduated from the business school. In addition, more than half of the participants had a professional service period of 11 years or more.

The accounting professional members participating in the study was found to be the color that reflects the feelings and thoughts of the color metaphor. It has also been found that the most negative thoughts are the color that the most positive thoughts are shared while the color is black shared. In the framework of the color metaphor, accounting profession members have been stated that the accounting has been mixed, difficult, difficulties with the task of bridging among the institutions related to the density and taxpayers related to taxpayers. In the positive sense, the accounting is delighted, the knowledge of knowledge is in the forefront and as an occupation that practical consideration is dominated.

It was determined that the animal that the participants most reflected their feelings and thoughts about animal metaphor was Lion/Tiger/Cheetah. In addition, it was determined that the animal with the most negative emotions and thoughts was ant, the animal with the most positive emotions and thoughts was Lion/Tiger/Cheetah and Fox. Within the framework of animal metaphor, accounting professionals see accounting as a profession that does not accept mistakes, is highly stressed, confined to offices, and requires patience and endurance. In addition, it has been determined that accounting is a job that requires intelligence, and that they perceive it as a profession that has many areas and needs to work continuously. Vegetables were identified as the nutrient in which the most feelings and thoughts related to the nutrient metaphor were shared. In addition, vegetables are the nutrient with the most negative emotions and thoughts, while meat/fish nutrients are shared with the most positive feelings and thoughts

The seasons in which participants most reflect the feelings and thoughts about the metaphor of the metaphor are stated as spring. In addition, the most negative emotions and thoughts have been identified as the spring of the most positive feelings and thoughts in the spring. Accounting Professional Members are seen to perceive the accounting as a laborious, complex, frustrating profession. In the positive sense, he expressed as well as loved, as an open profession to innovations. The game is stated as chess that participants reflect the feelings and thoughts about the game metaphor. In addition, the most positive and negative feelings and thoughts are determined as the game type chess. Accounting Professional Members are stated as an occupation that requires attention to accounting and accepting errors, detailed, taxpayers. In the positive sense, the accounting is dynamic, guided as activities that are required to be made in time.

It is stated as a flower rose in which participants reflect the feelings and thoughts about the flower metaphor. In addition, the most positive feelings and thoughts are stated in the flower chamomile, the most negative feelings and thoughts are stated as a flower rose. Accounting professional members have stated negative feelings and thoughtists due to the fact that the work conditions are difficult for working conditions, due to the fact that the taxpayers are intervened than the need for overwork, due to the very intensity of the work in certain periods of work. They also have a common view on the demanding of the accounting occupation and the pleasurable parties. The items in which the participants reflected the feelings and thoughts about the metaphor of the item are as a computer. In addition, the most positive emotion and thoughts are specified in the computer, the most negative feelings and thoughts are identified as the item marked. In general terms, in the framework of the

adverse value in the framework of the metaphor, there is a professional branch that does not see the required value of accounting, and the difficulty of very much communication with third parties such as the taxpayer, relevant institutions and organizations has been discussed as a result of a vocation and taxpayer by the tax payoff. In the positive sense, the importance of enterprises and taxpayers have reported the importance of technology in the importance of the accounting occupation.

Conclusion: Considering all the metaphors as a result of the research, it is seen that the color, animal, nutrient type, seasonal is difficult to account for accounting in the metaphor, articles and game metaphors. In the positive sense, it is seen that the operations and taxpayers cannot be perceived as an occupation of vital importance. These results support similar studies in the literature. The negative aspects of the relationships with taxpayers on the basis of the negative thoughts of the accounting professional members of the research are considered to be high in terms of the occupation and the rate of change of the change for profession. In addition, it is a common view of the necessary importance and value of accounting professional members.

Studies should be carried out to increase the importance and value of the business of the accounting occupation on the change of negative emotion and thoughts on the accounting occupation. Laws and regulations should be made to treat accountants with more precise treatment in bilateral relations. Finally, it is thought that negative thoughts in which the employment of a general distress is not taken in a material and spiritual sense of the necessary regulations to be attracted to satisfactory levels. However, vocational training and professional ethics are cooperated with universities in cooperation with the universities in increasing the importance of the courses in the relevant sections, various projects, courses will be arranged and the students who will do the accounting occupation will be prevented in this negative perceptions.

According to research findings, accounting profession members see the accounting profession as a professional branch which is quite difficult, boring, bugs that have no accepted and complex structure. In addition, with accounting occupational members, the state has been determined to have negative views on the density of the relations between the taxpayer. However, in order to make accounting profession members, patience, durability, intelligence and all interest groups in order to make accounting occupation stated that there was a vital profession.

This study only includes teachers or teaching teachers or teaching staff, which includes accounting courses in the future studies because they cover the accounting professional members. They can also produce and practice different metaphors from these groups.